
Posvetovanja

2. Mednarodni festival *La storia in testa : imperi, ascesa, declino, ideologie*, Gorica, 19. - 21. maj 2006.

V nam bližnjem sosedstvu, v zamejski Gorici je od 19. do 21. maja 2006 potekal drugi tradicionalni veliki mednarodni festival *La storia in testa* (Zgodovina v glavi), ki si je za letošnjo osrednjo temo izbral naslov Imperiji: vzpon, padec, ideologije. Pobudo za festival Zgodovina v glavi je dala goriška založba (Libreria editrice Goriziana - LEG), ki ji je uspelo vzpodbuditi zanimanje tako pri oblasteh kot tudi pri zasebni sferi. Prireditev, ki jo je spremljala vrsta družabnih dogodkov, so organizirale mesto Gorica, goriška pokrajina in dežela Furlanija Julijska krajina s pomočjo številnih bogatih sponzorjev.

Letošnji naslov Imperiji: vzpon, padec, ideologije je nudil širok razpon tem, ki so segale od najstarejših obdobj pa vse do današnjih dni in od lokalnih pa vse do globalnih tem. Osrednje mesto je imelo predavanje direktorja Urada za strateške študije na univerzi Yale Paula Kennedyja o vzponu in padcu svetovnih veselil, kot je tudi naslov njegove knjižne uspešnice. Po zanimanju obiskovalcev ni bila nič manj odmevna tudi okrogla miza o padcu tretjega rajha, kjer je izstopal profesor iz univerze v Exetru Richard Overy, avtor vrste uspešnic o drugi svetovni vojni in primerjalne biografije o Hitlerju in Stalinu. Na okrogli mizi o razpadu imperijev ob koncu prve svetovne vojne je ob omenjenem Richardu Overyju, Marini Cattaruzzi in Almerigu Apolloniu sodeloval s svojim prispevkom tudi Branko Marušič. Slovenskega prostora sta se dotikali še dve okrogli mizi. O pokristjanjevanju Slovanov v srednjem veku sta govorila Luigi Tavano in Andrea Tilatti, žal pa ni bilo prisotnega nobenega slovenskega poznavalca te problematike.

Na okrogli mizi Imperij na Jadranu (Mussolini in italijanska okupacija Jugoslavije 1941-1943) pa so sodelovali James H. Burgwyn, Stefano Fabei, Stefano Pilotto in Bojan Godeša. Burgwyn, profesor na West Chester University (Philadelphia) in avtor knjige o italijanski okupaciji Jugoslavije ter poznavalec zgodovine italijanskega fašizma, se je osredotočil na glavne dileme italijanskega okupacijskega režima v Jugoslaviji. Fabei, pisec knjige o četnikih med drugo svetovno vojno, pa je opisal zapleteno razmerje italijanskih oblasti do četnikov oziroma nasploh do Srbov v Neodvisni državi Hrvatski. Pilotto, profesor na tržaški univerzi, je ob moderiranju okrogle mize skušal primerjati razmere na Balkanu med drugo svetovno vojno z dogajanjem v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Godeša je v svojem prispevku prikazal temeljne značilnosti italijanske zasedbe Slovenije, ki so kljub nekaterim delom tudi v italijanščini, sodeč po vprašanih poslušalcev, za italijansko javnost še vedno precejšnja neznanka.

Od Slovencev sta na prireditvi nastopila še Igor Devetak, novinar Primorskega dnevnika in strokovnjak za kinematografijo ter Demetriji Volčič na okrogli mizi o madžarskih dogodkih leta 1956.

Namen festivalskega druženja je bil tudi širši javnosti predstaviti najnovejše dosežke s področja humanistike in družboslovja s hkratno turistično-kulinarično pro-

mocijo širšega območja. Takšna kombinacija se je izkazala za uspešno tako po odzivu poslušalcev (na posameznih okroglih mizah jih je bilo tudi 150) kot tudi po odzivu sponzorjev, ki so zaznali priložnost za lastno promocijo, pa tudi zaslužek. Dogajanje je namreč spremljal tudi knjižni sejem, kjer je bilo mogoče kupiti vso najnovejšo literaturo v italijanskem jeziku. Za večjo medijsko pozornost so poskrbeli s povabilom svetovno znanih osebnosti s področja zgodovinopisja (Paul Kennedy, Richard Overy).

Zaenkrat si prireditev v taki obliki in zasedbi pri nas le stežka predstavljamo.

Bojan Godeša

Mednarodna konferenca *Zgodovinski temelji in perspektive slovensko-ruskih odnosov*, Moskva, 31. maj 2006.

Slovensko - ruski odnosi imajo dolgo tradicijo, prav tako tudi njihovo preučevanje. Nekoliko manj pogosta pa so skupna slovensko-ruska znanstvena srečanja. Tokratno konferenco, ki je potekala v Moskvi v prostorih Ruske akademije znanosti, so skupaj organizirali Inštitut za slavistiko Ruske akademije znanosti, Slovenska akademija znanosti in umetnosti ter veleposlaništvo Republike Slovenije v Moskvi. Ker je konferenca sovpadala z obiskom slovenske vladne delegacije pod vodstvom predsednika vlade Janeza Janše v Rusiji, je imel v plenarnem zasedanju pozdravni govor, ki pa je prerasel v pravi pregled slovensko-ruskih odnosov slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel ter nato še direktor Inštituta za slavistiko Ruske akademije znanosti K. V. Nikiforov. Namen slovensko-ruske konference je bil podati čim več raznovrstnih vidikov medsebojnih odnosov, zato je bilo srečanje zastavljeno interdisciplinarno.

Poleg zgodovinarjev so s svojimi prispevki kot referenti sodelovali tudi slovenisti, jezikoslovci in politologi. Sodelavci Inštituta za slavistiko Ruske akademije znanosti so osvetlili različne osebe, ki so na tak ali drugačen način zaznamovale rusko-slovenske odnose. Dr. Horoškevičeva je predstavila Moskovske zapiske Žige Herbersteina kot spomenik rusko slovenskih oziroma slovanskih stikov. Dr. Iskra Čurkina, ki je slovenskim zgodovinarskim krogom tudi najbolj poznana med ruskimi zgodovinarji, se je osredotočila na Gregorja Karbonarija, ki je bil osebni zdravnik carja Petra I. O odnosu Janeza Bleiweisa do Rusije je poročala dr. Kirilina. Dr. Čepelevskaja pa je orisala življenje Pavla Golie v Rusiji med prvo svetovno vojno. Iz Slovenije so se konference udeležili *dr. Marjan Drnovšek* (Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU), *dr. Stane Granda* (Inštitut Milka Kosa ZRC SAZU), *mag. Silvo Torkar* (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU), *dr. Bojan Godeša* (Inštitut za novejšo zgodovino) in diplomat Roman Kokalj.

Drnovšek je v referatu Slovenske migracije in Rusija umestil slovensko izseljevanje v širši evropski kontekst, pri čemer je posebej opozoril na specifiko tega procesa na primeru največje slovanske države. *Torkar* se je posvetil manj znani temi, in sicer slovenski koloniji, ki je v drugi polovici 19. stoletja nastala na Severnem Kavkazu. Skupina izseljencev, ki si je za življenje izbrala v slovenskem prostoru praktično neznanu okolje, je predstavljala posebnost, saj so bili migra-